

Škorec.

Spisal *Rajko Levin.*

ako pridnih in pobožnih, pa tudi tako ubožnih ljudi ni bilo kakor so bili Mlakarjevi. Imeli so za vasjo majhno, polpodrto kočo in dve njivici. Dasi sta oče Mlakar in njegova žena Marjeta pridno delala od zore do mraka, vendar si nista mogla pridobiti denarja, da bi si opomogla. Vedno večje uboštvo jih je trlo.

Kolikokrat nista mogla dati kruha svojim lačnim peterim otrokom! Krompir in močnik so jedli zjutraj, opoldne in zvečer, a dostikrat niti tega niso imeli. Oče Mlakar je hodil večkrat k maši ter goreče prosil Boga, naj mu pomaga, da bo mogel preživljati svojo družino.

* * *

Nekega dne meseca malega srpana se je stari Mlakar ravno vrnil od maše, ko prinese v hišo osemletni sin Tonček škorca.

»Poglejte, ata, škorca sem ujel!« reče veselo ter gladi ptiča.

»Kje si ga dobil? Pa ga vendar nisi kje iz takega gnezda vzel?« ga vpraša oče.

»Nisem ga vzel iz gnezda. Za hišo sem ležal v travi, kar zagledam škorca, kako leti po zraku. Za njim pa je švigal jastreb, hotoč ga ujeti. Hitro skočim kvišku ter jamem kričati, da bi prestrašil jastreba. Nekoliko časa švigata semintja, potem se začne škorec vedno nižje spuščati proti grmovju, ki je za našo hišo, njegov preganjalec pa za njim. Jaz poberem nekoliko kamenov ter jih vržem proti jastrebu in kričim, da se je naposled prestrašil in odletel. Škorec pa je med tem priskakal do grmovja in se skril v njem. Jaz stečem tja in hipoma ga dobim. Uiti mi ni mogel, ker je bil preveč utrujen«, pripoveduje Tonček.

»Denimo ga v kletko«, reče mati.

»Saj res!« zakriče otroci ter poiščejo staro kletko. Osnažijo jo nekoliko in zapro ptiča vanjo. Potem mu prineseo skledico vode in košček črnega kruha.

»Meni se zdi, da se škorec lahko nauči besede izgovarjati ali pa pesemce žvrgoleti, če mu jih kdo večkrat zažvižga«, pravi oče Tončku, ki je postavil kletko na okno.

»Da, da! Saj so tudi gospod učitelj to nekoč pripovedovali v šoli.«

»Uči ga, Tonček, saj imaš čas«, pravi mati.

»Poizkusil bom, a ne vem, če ga bom mogel navaditi«, odvrne ta ter maja s kodrasto glavico.

Oče in mati odideta nato na delo, otroci pa sedejo pred kletko ter gledajo škorca, ki je pobiral krušne drobtinice.

Nekaj dni pozneje prične Tonček škorca učiti. Zažvižgal mu je pesemco, ki so se jo v šoli učili, gotovo stokrat na dan, toda od začetka ni bilo nikakega uspeha. Črez kakih štirinajst dni pa je znal ptiček dotično pesemco prav dobro žvrgoleti. Ej, kako je bil Tonček vesel! Nadaljeval je poučevanje. Učil je škorca razne besede izgovarjati in še druge pesemce peti. Tudi stari Mlakar mu je pomagal. Črez zimo pa se je škorec že veliko naučil. Znal je dobro pesemce žvrgoleti in jako mnogo besed je prav razločno izgovarjal. Vaški otroci so prihajali k Mlakarjevim ter poslušali škorca.

2.

Prišlo je poletje. Oče Mlakar in žena sta delala pridno od zore do mraka ter se vračala zvečer vsa utrujena domov. Nekega večera sedita pred hišo. Mož si je podpiral z rokami trudno glavo ter premišljal svoje uboštvo, žena pa je držala v naročju hčerko Uršiko.

»Marjeta, saj vidiš, da se nikakor ne moreva izkopati iz uboštva, če še tako pridno delava. Sklenil sem, da pojdem s škorcem v Ljubljano, kjer ga bom kazal ljudem za denar. Glej, pesemce zna dobro peti in tudi veliko besed izgovarja jako razločno«, reče Mlakar po dolgem molku svoji ženi.

»To bi bilo res dobro! Poizkusi! Mogoče, da res kaj zaslužiš«, odvrne Marjeta, ki se ji je zdela ta misel lepa.

»Kar jutri zjutraj grem v Ljubljano. Osnaži danes zvečer kletko, da ne bom tako umazane s seboj nosil, in pripravi potrebne reči za odhod.«

»Bom že vse uredila. Ti pojdi sedaj k počitku, da ne boš jutri truden. Pot v mesto je dolga!«

Nekoliko časa se še menita o tem načrtu, potem odide Mlakar spat. Žena pa pripravi vse potrebno za njegov odhod v Ljubljano.

3.

Drugo jutro se poslovijo Mlakar od svoje družine ter odide s škorcem proti mestu. Vso pot premišljuje o svojem podjetju ter dospe poln upanja v petih urah v Ljubljano. Takoj odide v mestno šetališče ter postavi na klop kletko s škorcem. Kmalu se nabere okolo njega precej ljudi, ki poslušajo ptiča, kateri je veselo pel naučene pesemce in izgovarjal privajene besede. Vsak poslušalec stisne zato Mlakarju v roko nekaj denarja. Tako prebije Mlakar ves dan v šetališču ter si precej zasluži.

Proti večeru pride v izprehajališče lepo oblečen star gospod. Ko zagleda Mlakarja, gre k njemu in ko sliši škorca razločno govoriti, se temu ne more prečuditi. Mlakarju stisne goldinar in mu reče, naj gre z njim. Odvede ga v gostilnico, kjer je bilo zbranih mnogo gospodov. Škorec je izgovarjal pred

njimi naučene besede, pel pesemce in zbujal smeh in veselje. Gospodje so Mlakarju veliko darovali.

Drugi dan se raznese glas o škorcju po vsi Ljubljani. Ravnatelj raznih mestnih šol so klicali Mlakarja, da je kazal škorca šolski mladini. Seveda je Mlakar dokaj zaslužil.

Nekega dne sreča onega gospoda, ki ga je vedel prvi dan v gostilnico.

»Dober dan! Ali Vam gre dobro?« deje gospod ter poda Mlakarju roko.

»Hvala Bogu, prav dobro«, odvrne ta.

»Svetujem Vam, pojdite še v druge kraje s škorcem! Še več boste lahko zaslužili.«

»Saj nameravam to storiti, zakaj tu v Ljubljani sem že teden dni.«

»Veliko sreče Vam želim in zdravi ostanite«, reče gospod ter odide.

Mlakar pošlje drugi dan večji del zasluženega denarja ženi domov ter ji sporoči, da gre s škorcem še v druge kraje. Nato zapusti Ljubljano ter potuje po vsem Kranjskem. Naposled krene še na Štajersko. Povsod je zbujal škorec občudovanje, in Mlakar je veliko zaslužil.

Ko je Mlakar potoval s škorcem že kake štiri mesece, je prišel v grad jako bogatega in imenitnega gospoda. Škorec se je tu vrlo dobro obnesel. To je graščaku tako ugajalo, da je Mlakarja bogato obdaroval. Ko pa mu je ta tožil o svojem ubožstvu, je bil gospod jako ginjen in je rekel: »Res, velik ubožec ste! Tukaj Vam dam še nekaj denarja, da si lažje opomorete!« To rekši, odpre svojo listnico ter da Mlakarju precejšen dar. S solzami v očeh zahvali ta dobrotljivega gospoda ter odide domov. Ondi si da sezidati novo hišo ter kupi s prisluženim denarjem precej polja in začne zopet pridno kmetovati.

Bog blagoslovi njegovo početje, in kmalu postane Mlakar eden izmed najtrdnjših kmetov v vsi vasi. Od takrat ni bilo več treba Mlakarjevim boriti se z ubožtvom. Za škorca, ki jim je pomogel do blaginje, so vedno skrbeli, da je imel dobro hrano. Tudi onega dobrotljivega gospoda so se spominjali v gorečih molitvah.

Jdica — ribica.

„Ribica, ribica —
to bi jaz bila,
v vodici plavala,
valčke lovila!“

Nagne se k vodici
Jdica zala,
komaj nagnila se,
v vodi ležala . . .

Pa se jokala je,
k mami hitela;
nič ni več ribica
biti želela.

L. Černej.

